

Hodnocení
rigorózní práce Mgr. Štěpána Kořínka
Terorismus a jeho trestněprávní aspekty

I.

Téma recenzované rigorózní práce je neobyčejně aktuální a společensky závažné. Terorismus je jedním z příkladů nadnárodního zločinu v našem tisíciletí, jedním z globálních problémů lidstva a jednou z jeho obávaných hrozeb. Teroristické útoky mají vážné dopady prakticky do všech oblastí života společnosti, ať již máme na mysli oblast bezpečnosti, politiky, ekonomiky, mezinárodních vztahů, nebo nelehkou až tristní situaci obětí teroristických útoků. Terorismus a jeho radikalizace náleží k nejvážnějším bezpečnostním hrozbám současného světa.

Od zničení Světového obchodního centra v New Yorku v září 2001 se terorismus stal jedním z hlavních problémů jednadvacátého století. Obří finanční prostředky byly, jsou a patrně budou i nadále celosvětově vynakládány na „boj proti terorismu“, jednotlivé státy aplikují nové technologie, přijímají novou, protiteroristickou legislativu (trestněprávní či trestně procesní legislativa je jen její výsečí), úzce spolupracují na mezinárodní úrovni v úsilí o omezení tohoto fenoménu, aniž ovšem bylo dosaženo zjevných žádoucích výsledků. Frekvence teroristických útoků se zvyšuje, teroristické útoky dosahují stále větších rozměrů, stávají se univerzálnějšími, sofistikovanějšími a specializovanějšími.

Osnova práce je logická a správná. Po úvodu autor koncipoval svůj výklad do čtyř kapitol, z nichž každá se věnuje terorismu z jiného hlediska. První kapitola se věnuje základním východiskům terorismu. Obsahem této kapitoly je i historický exkurz k formování univerzálních teoreticko-doktrinálních definic terorismu. Druhá kapitola rozebírá českou a slovenskou právní úpravu, pokud jde o trestněprávní prostředky boje s terorismem. K tomu je představena i související trestná činnost jakkoli se váží k terorismu jako kybernetická kriminalita, ekonomická kriminalita a násilná kriminalita. Zejména pak oblast kybernetické kriminality představuje novum z hlediska trestní jurisprudence. Třetí kapitola je zasvěcena postavení Evropské unie v boji proti terorismu a čtvrtá kapitola pojednává o lidskoprávní dimenzi ve vztahu k potírání terorismu.

Rigorózní práce byla vypracována na podkladě nadstandardního počtu odborných literárních pramenů, mezi kterými jsou četné prameny cizojazyčné, což pochopitelně práci zhodnocuje. S použitými prameny pracoval rigorozant korektně a kreativně.

II.

Rigorózní práce Mgr. Štěpána Kořínka má výbornou odbornou i literární úroveň. Autorovi se podařilo především představit terorismus jako multidimenzionální pojem. Rozebírá podle mého názoru čtyři nejdůležitější aspekty terorismu z hlediska trestního práva hmotné i trestního práva procesního a kriminologie. Podařilo se mu z doslova nekonečné řady odborných pramenů vytěžit to podstatné, co fenomén terorismu z hlediska současného trestního práva i kriminologie představuje.

Důležité je to z hlediska vztahu terorismu a kybernetického prostředí. Autor správně uvádí, že žijeme v digitálním věku, ve kterém se informačně- komunikační technologie staly součástí našich životů. A s tím se pojí i souvislost terorismu s dalšími trestnými činy. Vždyť například šíření poplašné zprávy podle § 357 odst. 1 nebo § 357 odst. 2 tr. zák. se děje dnes převážně prostřednictvím moderních technologií daleko více než tvrzeními pronášenými na shromáždění či demonstraci lidí. Autor správně tuto souvislost terorismu s jinými trestnými činy rozebírá.

Je sympatické, že autor se věnuje i kontroverzním otázkám souvisejících s terorismem. Takovou otázkou je právní postavení zajatých teroristů. Autor uvádí, že není moudré aplikovat válečné právo na terorismus 21. století, i přesto by principy a zásady válečného práva měly být v souladu s pachateli terorismu dodržovány. I když teroristé nesplňují kritéria válečných zajatců, je třeba s nimi zacházet humánně jako s válečnými zajatci. Nicméně, USA zastává opět trochu jiné postavení, neboť americká legislativa umožňuje v boji proti terorismu využít i všeobecně zakázaných praktik. Prezident USA může pominout národní legislativu a mezinárodní úmluvy u mučení a povolit svým agentům a jiným příslušníkům zvláštní zacházení s teroristy, to vše v nejvyšším státním zájmu.

Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Štěpána Kořínka má výbornou úroveň a je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Otázka k obhajobě: Jaké je stanovisko autora k problému naznačenému kauzou Gäfgen z roku 2012, která vyvolala ve své době v Německu rozsáhlou odbornou i laickou diskusi o tom, zda v případě teroristů je možné jejich mučení, resp. jak daleko smí demokracie jít.